

ÎMPĂRATUL CONSTANTIN CEL MARE

Vizionând documentarul “Constantin cel Mare”, o producție Alfa și Omega, am tras următoarele concluzii:

Împăratul Constantin cel Mare (337-377) este una din personalitățile de seamă din istoria universală. Până la el, Biserica a îndurat grele persecuții din partea împăraților romani. Convertirea lui la creștinism a însemnat o mare cotitură în istoria acestuia, căci, prin publicarea edictului de toleranță religioasă, de la Milan din ianuarie 313, Constantin a asigurat Bisericii deplina libertate în tot Imperiul roman.

Constantin a văzut pe cer ziua, în amiaza mare, o Cruce luminoasă deasupra soarelui. Noaptea, în timpul somnului, i s-a aratat Iisus Hristos cu semnul crucii, pe care-l văzuse ziua pe cer, cerându-i să-l pună pe steagurile soldaților, spre a-i servi drept semn protector în lupte. Ca împăratul Constantin a fost convins de apariția minunată a Sfintei Cruci, ne-o confirmă faptul că pe arcul de triumf al lui Constantin, care se păstrează până azi la Roma, el afirma că a câștigat victoria asupra lui Maxențiu prin inspirație divină. Din religie nepermisă și persecutată, creștinismul devine religie permisă, ba chiar favorizată. Politica lui religioasă este caracterizată mai ales prin câteva fapte de importanță majoră: actul de libertate religioasă de la Milan, din ianuarie 313, alegerea unei noi reședințe imperiale și convocarea Sinodului ecumenic de la Niceea din 325.

Imediat după edictul din 313, scutește Biserica de dări. Totodată, el acordă ca ajutor episcopilor sume importante din tezaurul statului, pentru ridicarea de biserici și întreținerea clerului. El acordă Bisericii dreptul de eliberare a sclavilor. Constantin cel Mare a intervenit și în dreptul penal, pe care a încercat să-l umanizeze, înlăturând din legile penale dispoziții și pedepse contrare spiritului creștinismului, ca: răstignirea, zdrobirea picioarelor, stigmatizarea. S-a modificat, în spirit creștin, legislația referitoare la căsătorie, la părinții fără copii, s-a îngreunat divorțul, s-a pedepsit adulterul și siluirea, sau violul, s-a interzis aruncarea copiilor și vinderea lor, prin ajutoare date părinților săraci. S-au luat măsuri de protecție și ajutor pentru săraci, orfani, văduve și bolnavi.

Constantin cel Mare a generalizat duminica ca zi de repaus în Imperiu.

Încă din 317, împăratul a început să bată și monede cu monogramul creștin.

Împăratul și membrii familiei sale – mama sa, Elena, soția sa, Fausta, sora sa, Anastasia, fiica sa, Constantina, au dăruit episcopilor ajutoare pentru a repara bisericile sau pentru a construi altele noi. La Ierusalim, la Antiohia, Tyr, Nicomidia, Roma și Constantinopol s-au ridicat biserici mărețe. La Constantinopol, a ridicat catedrala Sfinții Apostoli, care a devenit necropola împăraților bizantini. Cultul creștin și pelerinajul la Locurile Sfinte au luat o mare dezvoltare. Mama împăratului, Sfânta Elena, a descoperit la Ierusalim lemnul Sfintei Cruci pe care a fost răstignit Mântuitorul.

Constantin s-a hotărât să părăsească Roma păgână, spre marea nemulțumire a episcopilor Romei, și să întemeieze un nou oraș ca reședință imperială. Acesta a fost Bizanțul, pe Bosfor,

primit numele de Constantinopol = orașul lui Constantin, început în 324 și inaugurat la 11 mai 330. Constantin a făcut din Bizanț capitala unui Imperiu creștin, care trebuia să arate aceasta prin bisericile, monumentele și atmosfera sa.

Mutarea capitalei la Constantinopol a avut consecințe importante în istoria Imperiului roman și a Bisericii. Prin această mutare s-au pus temeliiile Imperiului roman de Răsărit care a durat până la 29 mai 1453, când Constantinopolul a fost cucerit de turci, sub conducerea lui Mahomed al II-lea Cuceritorul (1451-1481).

Ca om de stat experimentat, Constantin și-a dat seama că unitatea creștinismului și pacea și liniștea Bisericii constituie elementul de viață și de rezistență al Imperiului roman universal. În locul pluralității zeilor păgâni, era de preferat existența unei singure credințe în Imperiu, cea creștină, căci ea asigura și unitatea lui politică.

Pentru meritele sale deosebite și mai ales pentru marile servicii aduse creștinismului, după lunga perioadă de persecuții, Biserica l-a cinstit în chip deosebit, trecându-l în rândul Sfinților și numindu-l Cel întocmai cu Apostolii.

Politica lui religioasă a fost urmată de fiii și succesorii lui, cu excepția împăratului Iulian Apostatul (361-363), nepotul său, care a reintrodus pentru scurt timp păgânismul în situația lui de religie favorizată în Imperiul roman, persecutând creștinismul. Spre sfârșitul secolului al IV-lea, sub împăratul Teodosie cel Mare (379-395), creștinismul a ajuns din religie tolerată – religie licită, religie de stat, iar Ortodoxia devine confesiunea oficială a Imperiului.

Prof. Georgiana-Daniela IRIMIA
Liceul Teoretic "Ion Creangă" Tulcea

